

Sprievodná správa
Červená studňa - centrum prímestských oddychových aktivít
*** Štúdia využiteľnosti územia ***

04/2015

1. Identifikačné údaje

1.1. Názov akcie:

Červená studňa - centrum prímestských oddychových aktivít

Stupeň :

Štúdia využiteľnosti územia

Okres:

Banská Štiavnica

Parcelné čísla :

3122/1, 3122/2, 3124, 3125, 3126, 3127, 3125/1, 3125/2, 3125/3, 3125/4, 7201/1, 7202/2, 7203/1, 7203/2, 7203/3, 7204, 7216, 7206/1, 7206/6, 7206/15, 7206/2, 7207/2, 7207/3, 7207/4, 7211, 7212, 7213, 7214, 7215, 7217, 7218, 7228, 7229, 7230, 7231, 7233, 7234, 7247/2, 7247/3, 7764/1, 7764/2, 7765/2, 7726, 7727, 7774, 7776, 7777, 7778, 7779.

1.2. Údaje o objednávateľovi

Objednávateľ:

Mesto Banská Štiavnica

Sídlo:

Radničné námestie č. 1

969 24 Banská Štiavnica

Zastúpený:

Mgr. Nadežda Babiaková – primátorka mesta

Bankové spojenie:

VÚB, Žiar nad Hronom

Číslo účtu:

SK5302000000000014525422

IČO:

00 320 501

DIČ:

2021107308

Oprávnení rokovať vo veciach:

- zmluvných

Mgr. Nadežda Babiaková – primátorka mesta

- verejného obstarávania

Mgr. Silvia Šujanová

- technických

Ing. Danka Gajdošová

Investor:

1.3. Údaje o spracovateľovi

Tradičný dom s.r.o.

Miesto podnikania/sídlo:

Vodárenská 8

969 01 Banská Štiavnica

Zastúpená:

Ing. arch. Ľubica Paučulová

autorizovaná architektka AA 1952

Bankové spojenie:

VUB a.s.

Číslo účtu:

SK37 0200 0000 0031 3054 9054

IČO:

47 114 568

DIČ:

202 374 715

Autori:

Architektúra a urbanizmus

Ing. arch. Ľubica Paučulová

Lesné hospodárstvo,

ochrany prírody a krajiny

Ing. Pavol Polák

1.4. Rozsah a spôsob spracovania grafickej a textovej časti štúdie

Štúdia obsahuje grafickú a textovú časť. V grafickej časti je vyjadrený a analyzovaný plošný priemet riešeného územia a aktuálnych záujmov a aktivít v ňom z pohľadu záväzných regulatívov ÚPD sídla a platnej legislatívy. Grafická časť pracuje s podkladmi z ÚPD, katastra, fotodokumentáciou archívnu a aktuálnou, historickými mapovými podkladmi. V textovej časti je spodrobnejšie údaje. Grafická a textová časť sú neoddeliteľné.

Grafická časť štúdie má nasledovnú štruktúru:

Výkres č. 01	Kataster "C" k 15.1.2015
Výkres č. 02	Kataster "E" k 15.1.2015
Výkres č. 03	Širšie vzťahy
Výkres č. 04	ÚPN - priestorové a funkčné využitie územia, doprava
Výkres č. 05	ÚPN - ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov ÚSES
Výkres č. 06	Prírodno-ochranné hodnoty územia v podrobnostiach
Výkres č. 07	Prírodno - ochranné hodnoty územia - fotodokumentácia
Výkres č. 08	Kultúrno-historické hodnoty
Výkres č. 09	Súčasný stav a vybrané problémy v území- fotodokumentácia
Výkres č. 10	Súčasná investičná aktivita a zámery v území
Výkres č. 11	Navrhovaný stav a opatrenia k aktivitám a zámerom
Výkres č. 12	Navrhovaný stav - parkovisko

Textová časť štúdie má nasledovnú štruktúru:

1. Identifikačné údaje
 - 1.1. Názov akcie
 - 1.2. Údaje o objednávateľovi
 - 1.3. Údaje o spracovateľovi
 - 1.4. Rozsah a spôsob spracovania grafickej a textovej časti štúdie
 - 1.5. Základné údaje o riešenom území a jeho budúcom využití.
 - 1.5.1. Prehľad východiskových podkladov
 - 1.5.2. Špecifický účel využitia štúdie
 - 1.5.3. Hlavné ciele riešenia
 - 1.5.4. Hodnotenie požiadaviek vyplývajúcich zo záväznej časti ÚPD
 - 1.5.5. Vymedzenie riešeného územia
2. Základná charakteristika riešeného územia
 - 2.1. Súčasná aktivita v území
 - 2.2. Chránené prírodné plochy a územia (Ing. P. Polák)
 - 2.3. Hodnotenie významnejších prírodných a poloprírodných typov biotopov, alebo prírodných lokalít dotknutých aktivitami zámerov
 - 2.3.1. VN Červená studňa
 - 2.3.2. bezprostredné okolie vodnej nádrže Červená studňa
 - 2.3.3. Širšie okolie vodnej nádrže dotknuté aktivitami realizovanými v prospech vodného systému nádrže.
 - 2.3.4. lúčne biotopy v okolí vodnej nádrže Červená studňa
 - 2.3.5. lesné biotopy v okolí VN Červená studňa
 - 2.3.6. Starostlivosť o životné prostredie
3. Hodnotenie zámerov podľa záväzných regulatívov ÚPN sídla Banská Štiavnica (2006 a schválené aktualizácie k 4/2015)
 - 3.1. Hodnotenie tabuľka
 - 3.2. Hodnotenie text
4. Hodnotenie zámerov podľa 30. Záväzných regulatívov (dotknutých územných obvodov /ÚO/ ÚPN sídla Banská Štiavnica)
 - 4.1. Hodnotenie tabuľka
 - 4.2. Hodnotenie text
5. Hodnotenie zámerov podľa niektorých platných právnych predpisov
6. Hodnotenie zámerov podľa strategických materiálov mesta
7. Celkové hodnotenie zámerov v riešenom území vo väzbe na Územný plán sídla, právne normy a strategické dokumenty mesta
 - 7.1. Hodnotenie tabuľka
 - 7.2. Hodnotenie text
8. Návrh celkového urbanistického a architektonického riešenia územia
9. Zabezpečenie budúcej prevádzky územia
10. Zoznam projektovej dokumentácie, ktorá musí byť dopracovaná
11. Podmieňujúce podklady

- 12. Organizácia výstavby
- 13. Záverečné informácie
- Príloha 1. Registračná karta zosuvu 76019 (GUDŠ)
- Príloha 2. Mapa zosuvu 76019 (GUDŠ)
- Príloha 3. Historická mapa so zobrazením priebehu žíl pri VN Veľká Vodárenská
- Príloha 4. Chránený pohľad č.9 na PR Banská Štiavnica
- Príloha 5. Pohľad na lokalitu z Glanzenbergu
- Príloha 6. Riešenie infotabúľ

1.5. Základné údaje o riešenom území a jeho budúcom využití.

1.5.1. Prehľad východiskových podkladov

Pre spracovanie štúdie využiteľnosti územia boli použité podklady:

- 01. Kópia z aktuálnej katastrálnej mapy kataster C a E. (01/2015) poskytnuté objednávatelom
- 02. Digitalizované zameranie časti územia, 2003 (R. Kondek, R. Gargalovič) ,.dwg
- 03. Územný plán mesta Banská Štiavnica, 2006 a jeho zmeny a doplnky č.1,2,3 a 5. Zmeny a doplnky č. 4 v pracovnej verzii, pred schválením. Ing. arch. Szalay, Gabriel a kol.
- 04. Banská Štiavnica – VN Červená studňa 1.časť - Dnový výpust, projekt technickej pomoci, 1990, (Hydroconsult Bratislava, Ing. Sýkora, CSc.)
- 05. Červená studňa - infopoint, 2003, (Ing. arch. R .Murgaš, Ing. arch. P. Mravec) A –UŠ, .jpg
- 06. Fotodokumentácia skutočného stavu (Ing. arch. Ľ. Paučulová, Ing. P.Polák 2012-15),.jpg
- 07. Lesný park a prímestský les Banská Štiavnica ,1987, (Lesoprojekt –ÚHÚL Zvolen , generálny plán) archív Mesta BŠ
- 08. Spisová dokumentácia (stavebné povolenie vodná nádrž Červená studňa r.1988, hospodárska zmluva o oprave VNČS 1991) archív Mesta BŠ
- 09. Prestavba horárne na Červenej studni, 2012, (J. Dian, projektový zámer)
- 10. Historická katastrálna mapa,1858, (archív GKÚ Bratislava)
- 11. Historická fotodokumentácia (archív SBM, súkromný archív p. O. Kuchtovej, knižná publikácia I. Herčko : Banská Štiavnica na historických pohľadniciach)
- 12. Právne normy a normy STN:
 - Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva, Paríž,1972
 - Zákon 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)
 - Vyhláška 453/2000 ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona
 - Vyhláška 532/2002 ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie
 - Zákon 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - Zákon 569/2007 o geologických prácach (geologický zákon)
 - Vyhláška 277/2008 ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaraďovaní do kategórií a tried
 - Zákon 100/2002 o ochrane a rozvoji územia Banskej Štiavnice a okolia a Zákon 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu
 - STN 73 6110 projektovanie miestnych komunikácií,
 - STN 73 6056 odstavné a parkovacie plochy,
 - STN73 6425 autobusové, trolejbusové a električkové zastávky. iné súvisiace zákony a vyhlášky
- 13. Žiadosť o spojené územné a stavebné konanie - Ing. Szombathy Penzión a reštaurácia v lokalite Červená studňa 03/2015
- 14. Zámer predaja pozemkov v lokalite Červená studňa 03/2015
<http://www.reality.sk/inzerat/RE0004487-15-003758/halo-reality-predaj-lukrativne-pozemky-banska-stiavnica-exkluzivne-v-halo-reality>
- 15. PHSER Mesta Banská Štiavnica 2006
- 16. Manažment plán UNESCO 2010 Ing.arch. Paučulová, Ľubica a kol.

17. Zásady ochrany PR Banská Štiavnica a Kalvária 2004 Gregorová, J. Klaková, O. – Kvasnicová, M.
18. KRÁLIKOVÁ, K., BOZALKOVÁ, I. & POLÁK, P., 2002: Promoting Sustainable Tourism in Central and Eastern Europe - A demonstration model applied to the natural and cultural heritage of Banská Štiavnica (Slovakia) - 2nd phase. Report - Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica, 32p.
19. OŤAHELOVÁ, H., HRIVNÁK, R., KOCHJAROVÁ, J., VALACHOVIČ, M. & PALOVE-BALANG, P., 2011: Rastlinné spoločenstvá antropogénnych vodných nádrží Štiavnických vrchov. Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti, ročník 33, číslo 1, str. 67 – 82.
20. STANOVÁ, V. & VALACHOVIČ, M. (eds.), 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE-Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava. 225 pp.
21. GÚDŠ- registračná karta a mapa zosuvného územia č. 76019
22. Smolka, J., Helma J. 2002 VÝREZ_Žilné štruktúry východnej časti banskoštiavnicko-hodrušského rudného poľa z podkladov GÚDŠ a GKÚ.
23. Analýza prírodných jarkov Banskoštiavnického vodohospodárskeho systému. SVP,š.p. Žilina Stredisko prevádzky a rozvoja historických vodných diel Banská Štiavnica, interný materiál
24. KRÁLIK, J., 2001: Projekt - "MÚSES Banská Štiavnica, Banky"

1.5.2. Špecifický účel využitia štúdie

Overiť funkčné využívania územia v súvislosti s aktuálnymi rôznorodými zámermi a aktivitami v území.

1.5.3. Hlavné ciele riešenia

- Vypracovať priemet navrhovanej koncepcie územia v ÚPD sídla Banská Štiavnica
- Definovanie športových a rekreačných aktivít vo vzťahu k ekológii a zaťažiteľnosti územia
- Návrh riešenia verejnej a technickej infraštruktúry, životného prostredia a ekologickej rovnováhy
- Stanovenie regulácie využitia územia

1.5.4. Hodnotenie požiadaviek vyplývajúcich zo záväznej časti ÚPD

Požiadavky vyplývajúce z ÚPD sú vyjadrené v záväznej časti ÚPN sídla Banská Štiavnica (2006) a následných schválených aktualizáciách 1-5 (č.4 je ešte v schvaľovacom procese).

Riešené územie nie je ucelená územná jednotka ÚPN a zasahuje do štyroch územných obvodov ÚPN sídla Banská Štiavnica: UO 3,10,11,13. Táto skutočnosť komplikuje situáciu pre spracovateľa, pretože záväzné regulatívy zo 4 územných obvodov bolo nutné výberovo uplatniť na relatívne malom, pritom však dlhodobo funkčne a prírodne kompaktnom území. Spracovateľ to považuje za chybu vymedzenia hraníc územných obvodov v ÚPN sídla a bolo by účelné riešiť zmenu hraníc UO v tomto území v rámci ďalšej aktualizácie ÚPN. (Tento omyl je zrejmý aj v textovej záväznej časti C, kde v regulatívoch UO 11 Červená studňa je regulatív spracovať UŠ pre túto lokalitu, a vymenúvajú sa tu 4 územné obvody do ktorých zasahuje.)

Spracovateľ z vyššie uvedených dôvodov pri riešení štúdie zvolil výberovo regulatívy z územných obvodov 3,10,11,13 pre riešenie územia Červená studňa. Výber bol zvolený na základe toho, ktorou časťou územia ten-ktorý obvod zasahuje do riešeného územia. Spracovateľ konštatuje, že výber mohol by uskutočnený s tým, že nevznikol vnútorný rozpor medzi regulatívami. V prípade , že by mesto v ďalšej aktualizácii navrhlo zmenu hraníc územných obvodov v lokalite Červená studňa bolo by účelné celé území sedla Červená studňa priradiť k jednému územnému obvodu a priradiť mu zodpovedajúce záväzné regulatívy. Podrobne je

1.5.5. Vymedzenie riešeného územia

Vymedzenie územia vychádzalo z požiadaviek objednávateľa a plošného priemetu aktuálnych aktivít a záujmov rôznych subjektov na území sedla Červená studňa a ktoré je v blízkom kontakte s ním.

Riešené územie je vymedzené nasledovnými parcelami (podľa katastra „C“):

3122/1, 3122/2, 3124, 3125, 3126, 3127, 3125/1, 3125/2, 3125/3, 3125/4, 7201/1,7202/2, 7203/1, 7203/2, 7203/3, 7204, 7216, 7206/1, 7206/6, 7206/15, 7206/2, 7207/2, 7207/3, 7207/4,7211, 7212, 7213, 7214, 7215, 7217, 7218, 7228, 7229, 7230, 7231, 7233, 7234, 7247/2, 7247/3 7764/1, 7764/2, 7765/2, 7726, 7727, 7774, 7776, 7777, 7778, 7779.

Parcely v území sú vo vlastníctve : Mesto Banská Štiavnica, Lesy SR, SSC, súkromní vlastníci. Niektoré parcely nie sú vysporiadané , nemajú list vlastníctva. Niektoré parcely majú neznámych vlastníkov.

1.5.6. Požiadavky na varianty a alternatívy riešenia.

Objedávateľ nevyjadril požiadavky na varianty a alternatívy riešenia.

2. Základná charakteristika riešeného územia

Riešené územie sa nachádza v sedle Červená studňa , medzi vrchmi Paradajz (938,9 m.n.m.) a Šobov (888 m.n.m.) a Glanzenberg (772 m.n.m.) kde je aj vodná nádrž Červená studňa (VNČS) . Patria k nemu aj svažité lúky úpätia vrchu Paradajz.

Celé riešené územie patrí do:

- jadrového územia lokality UNESCO „Mesto Banská Štiavnica a technické pamiatky jeho okolia“
- ochranného pásma Pamiatkovej rezervácie Banská Štiavnica
- CHKO Štiavnické vrchy

VNČS je je zapísaná v Ústrednom zozname národných kultúrnych pamiatok (3263/0).

Okolité krajiny tvoria lesné a lúčne porasty. Lesy sú hospodárskej kategórie a osobitného určenia (prímestská rekreácia). Lúky sú kosené, pôvodne to boli pasienky.

V území sa okrem vodnej nádrže nachádzajú viaceré pramene. V teréne sú badateľné pôvodné trasy prívodných jarkov. Nachádzajú sa tu 2 vodojemy. Časť územia je súčasťou 3.ochranného pásma zdroja pitnej vody VN Rozgrund.

V území sa nachádza stavba pôvodnej horárne, teraz využívaná na bytové účely.

Lokalitou sa križujú prístupové cesty do obcí Hodruša-Hámre , Vyhne a Banská Štiavnica.

(cesty III/06518 a III/06517). Nachádza sa tu autobusová zastávka miestneho spoja. Na cestnú sieť nadväzujú miestne komunikácie s nespevneným povrchom. V lokalite je neriadené parkovanie.

Územie v okolí vodnej nádrže sa v súčasnosti využíva pre turistický ruch. Je to východisko a križovatka viacerých trás (pešia turistika, bicyklové trasy, bežkárске trasy, náučné trasy). Realizujú sa tu oddychové aktivity (pešia turistika, bicyklovanie, bežkovanie, sánkovanie, korčulovanie, pikniky).

2.1. Súčasné aktivity v území

V území sa v súčasnosti realizujú tieto aktivity (v abecednom poradí):

A. Bajkom k tajchom , oz od roku 2008.

Poslanie oz: realizácia úpravy a značenia bicyklových trás a ich propagácia na webe www.bajkomktajchom.sk,

Uskutočnené : Cez sedlo vedú 4 kompletne značené trasy.

Zámery: Udržiavanie trás a potencionálne vytvorenie zázemia pre bicyklistov

B. Červená studňa, oz

Poslanie oz: amatérsky nadšenci bežeckého lyžovania, realizácia úprav bežkárskych trás (čistenie a robenie stopy) a ich propagácie v okolí Červenej studne

https://www.facebook.com/ozcervenastudna/info?tab=page_info

Uskutočnené : cez sedlo vedú 2 značené bežkárске trasy (pôvodné aktivity p Ing. Petra Múdreho), ich udržiavanie

Zámery: udržiavanie a šírkové rozširovanie trás pre voľný štýl bežkovania, takisto zasnežovanie, vytvorenie letnej tréningovej asphaltovej cesty smerom na VN Ottergrund

C. Kruh, oz (predtým Strom života)

Poslanie oz: ochrana a vzdelávanie v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva v regióne Banská Štiavnica od roku 1998 (1985)

www.kruhbs.sk

Uskutočnené: v riešenom území realizácia úprav VN Červená studňa a jej okolia a prívod vody spod kopca Paradajz, vybudovanie lavičiek a oddychových miest, Archeologická lokalita Glanzenberg od r.2012 nepretržite (úprava terénu, zelene a konzervácia ruín), náučný chodník Glanzenberg, realizácia úprav VN Veľká a Malá Vodárenská a ich okolia

Zámery: pokračovanie prác na archeologickej lokalite Glanzenberg, udržiavanie okolia vodných nádrží

D/ KST (Klub slovenských turistov), oz

Poslanie oz: (okrem iného) - vykonávať verejno-prospešnú činnosť zameranú na vytváranie podmienok na turistiku (značkovanie, tvorba nových a údržba existujúcich turistických značkovaných trás atď.)

www.kst.sk

Uskutočnené : Cez sedlo vedú 3 turistické trasy

Zámery: udržiavanie turistických trás

E. Mesto Banská Štiavnica, samospráva

www.banskastiavnica.sk

Uskutočnené: predaj VN Červená studňa pre SVHP šp., podpora aktivít Kruh oz, Červená studňa oz, RBS OOCR,

Zámery: po uvoľnení využitie hájovne na sedle pre turistické účely (nájom alebo predaj), vybudovanie parkovania

F. Región Banská Štiavnica –OOCR, no

Poslanie no: rozvoj turizmu v Štiavnických vrchoch

www.banskastiavnica.travel

Uskutočnené: osadenie 1 infotabule, podpora OZ Červená studňa, OZ Kruh, OZ Bajkom k tajchom

Zámery: Úprava počtu informačných tabúl (redukcia), nové informačné tabule

G. Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik

Poslanie: okrem iného týkajúceho sa vodných tokov a zádrže vody v krajine - oprava , údržba a manažment historických vodných nádrží (tajchov)

www.svp.sk

Zámery: oprava VN Červená studňa

H. Nina Záchejová, súkromná osoba ,

vlastníčka pozemkov p.č. „C“: 3120,3122/1,3122/2,3123,3124, p.č.“E“ :973/1, 973/2, 1002/3

Uskutočnené: inzercia predaja na

<http://www.reality.sk/inzerat/RE0004487-15-003758/halo-reality-predaj-lukrativne-pozemky-banska-stiavnica-exkluzivne-v-halo-reality>

Zámery: parcely rozdeliť na 9 stavebných pozemkov po 2000 m2 pre výstavbu zrubového domu alebo chalupy. Predaj uvádza nasledovné vstupné danosti 9 pozemkov pre výstavbu:

Vodovodná prípojka	v dosahu
Výmera pozemku celkom	2 000,00 m2
Pripravenosť k výstavbe	schválené v územnom pláne
Elektrická prípojka	v dosahu
Kanalizačná prípojka	v dosahu
Plynová prípojka	v dosahu

CH. Ing. Erik Szombathy , súkromná osoba
vlastník pozemkov p.č. „C“ 3126,7203/3, p.č. „E“:982/3,985/2,985/5
Uskutočné: úpravy na objekte majera na p.č.3126, výkop pripojenia NN a voda
Zámer: prestavba a dostavba objektu majera na penzión s reštauráciou s kapacitou 34 lôžok
a 100 miest na stravovanie , lyžiarsky areál na zjazdové lyžovanie

2.2. Chránené prírodné plochy a územia (Ing. P. Polák)

V rámci realizácie zámerov dôjde aj k určitému ovplyvneniu prírodných zložiek ekosystémov. Pre tieto dôvody sme sa zamerali na predbežný prieskum územia z hľadiska prírodno-ochranného, tak aby sme zistili základné prírodné charakteristiky územia a odhadli akým spôsobom sa budú vyvíjať po realizácii projektu. Zároveň je možné opatrenia projektu modifikovať tak, aby príroda bola v minimálnej miere negatívne ovplyvňovaná a aby realizované opatrenia boli prospešné pre vývoj prírodných zložiek biotopov.

Vzhľadom k tomu, že projekt chceme riešiť systémovo, tak sme sa na dané územie pozreli celostne, t.j. do hodnotenia sme zahrnuli aj biotopy v okolí, ktoré nebudú dotknuté priamymi aktivitami projektu, ale môžu byť ovplyvnené rôznorodým využívaním územia.

Celé záujmové územie sa rozprestiera v centrálnej časti Chránenej krajinskej oblasti (CHKO) Štiavnické vrchy, ktoré sú v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č.543/2002 Z.z. chránené v 2. stupni ochrany. CHKO Štiavnické vrchy boli zriadené v roku za účelom ochrany prírody, ale aj kultúrnej krajiny Štiavnických vrchov.

Územie európskeho významu (ÚEV) sa v záujmovom území nenachádza, ale západne od vymedzeného územia sa nachádza ÚEV Suť, ktoré je chránené rovnako ako CHKO v 2. stupni ochrany.

Územie okolia Červenej studne bolo intenzívne exploatované a využívané niekoľko storočí a to pre najrôznejšie účely – banícka činnosť, lesné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, vodné hospodárstvo, ale aj pre rekreačné účely – lyžiarsky svah a iné. Všetky aktivity boli prakticky až do dnešných čias nekoordinované. Na základe uvedených činností sa v celom území vytvorili do istej miery ovplyvnené poloprírodné alebo náhradné biotopy. V niektorých aspektoch, činnosti podnietili aj vznik nových typov biotopov, čím sa kompenzovala strata na biodiverzite spôsobená jej využívaním. Nepriaznivý tlak na využívanie prírodných zdrojov sa čiastočne zastavil pred cca 70 rokmi a mnohé prírodné aspekty sa tak samovoľne revitalizovali. Na druhej strane absencia tradičného využívania viacerých poloprírodných biotopov – predovšetkým lúčnych naštartovala ich degradáciu.

2.3. Hodnotenie významnejších prírodných a poloprírodných typov biotopov, alebo prírodných lokalít dotknutých aktivitami zámerov

2.3.1. VN Červená studňa

č.p. 7213, 7212

Úpravou vodného systému vodnej nádrže sa predpokladá, že dôjde k zvýšeniu vodnej hladiny o 1m a k zatopeniu územia čo sa nachádza v zátopovej oblasti pri výške hladine 1m. Vodná plocha sa rozšíri približne o 2/3.

V priestore tajchu sa vyskytuje submerzné spoločenstvo *Potametum berchtoldii*, ktoré sa v rámci slovenskej nomenklatúry typov biotopov zaraďuje do typu biotopu **Vo6 – Mezo-až eutrofné poloprírodné a umelé vodné nádrže so stojatou vodou a plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou**. Jedná sa o chudobné rastlinné spoločenstvo prakticky tvorené len jedným rastlinným druhom – červenavec plávajúci (*Potamogeton natans*), ktorého listy plávajú na hladine, ale v skutočnosti má koreňky ukotvené na dne. Na rastlinné spoločenstvo sú však naviazané viaceré druhy živočíchov viazaných k vodnému prostrediu, ako sú napríklad rôzne druhy vážiek a šidiel, rýb, obojživelníkov a užovky obojkovej.

Realizáciou opatrenia v optimálnom čase z hľadiska vývoja vegetácie a živočíšnych druhov sa nepredpokladá narušenie tohto typu biotopu. Rastlinné spoločenstvo

pravdepodobne ustúpi z hlbších častí vodnej nádrže, ale zároveň sa rozšíri do plytších častí novovzniknutých po zvýšení hladiny. Pri úprave vodnej nádrže je potrebné ponechať pozvoľné brehy – t.j. brehy neupravovať.

2.3.2. bezprostredné okolie vodnej nádrže Červená studňa

Bezprostredné okolie vodnej nádrže je porastené náletovými drevinami a vysadenými drevinami borovice lesnej (*Pinus sylvestris*) a smrekovca opadavého (*Larix decidua*), ktoré sa samovoľne šíria do otvorených nevyužívaných priestranstiev. (č.p.7212, 7211). Dreviny borovice lesnej a smrekovca opadavého sa nachádzajú aj v korune hrádz. Niektoré dreviny boli odstránené aktivitami SVP šp v 03/2015 po zahájení opráv VNČS. Z hľadiska pôvodnej vegetácie Štiavnických vrchov sa jedná o stanovištne nepôvodné druhy. V minulosti bolo okolie jazera bez vegetácie a v prípade eliminácie týchto zárastov navrhujeme oddeliť teleso cesty Hodruša-Hámre – Banská Štiavnica výsadbou prirodzených krov. Podobne lesík za pamätným krížom (č.p.7214) je zložený zo stanovištne nepôvodných druhov a z hľadiska rekreačného, ako aj z dôvodu prinavrátania vážnosti pamätnému miestu navrhujeme predmetný lesík preriediť, tak aby bol voľne prístupný.

Obdobne lesík pod hrádzou Červená studňa (č.p.7211) je výrazne prehustený a v zmysle funkcie prímestských lesov je potrebné znížiť jeho hustotu v prospech pôvodných druhov drevín Štiavnických vrchov ako napríklad – buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*) a ďalšie.

2.3.3. Širšie okolie vodnej nádrže dotknuté aktivitami realizovanými v prospech vodného systému nádrže.

V okolí vodnej nádrže sa predpokladá úprava vodných prívodných a odvodných jarkov.

V tomto území pod Paradzjom, ale aj pri ceste do Hodruše-Hámrov sa vyskytujú mokradné biotopy – **Lk6 – Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí.**

(č.p.7229, 7218, 7202/1, 7231, 7216). Na tieto biotopy je tiež viazaný výskyt zraniteľných orchideí – **vstavačovec májový pravý (*Dactylorhiza majalis* subsp. *Majalis*)** (p.č.7229, 7218, 7231, 7216) a **vstavačovec bazový (*Dactylorhiza sambucina*).** (č.p. 7202/1).

Pri nevhodnej úprave prívodných jarkov môže dôjsť k vysušeniu týchto mokradí a preto je potreba voliť také riešenia, ktoré udržia primerané množstvo vody v týchto podmáčaných miestach. Značná časť vody takisto odteká po ceste a nedostáva sa do podmáčaných miest pod cestou, kde postupne tento typ biotopu zaniká a preto je potrebné tiež riešiť odvedenie vody s ciest odrážkami do potenciálnych podmáčaných miest, ale aj v častiach kde dochádza k nevhodnej vodnej erózii.

2.3.4. lúčne biotopy v okolí vodnej nádrže Červená studňa

V okolí vodnej nádrže Červená studňa sa vyskytujú pomerne rozsiahle lúčne biotopy. Ide predovšetkým o typ biotopu **Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky,** (č.p.7226, 7227, 7239/2, 7248/1, 7247/1, 7247/4 až 7247/7, 7203, 7202/2 a ďal.), ale po okrajoch so strmšími svahmi, kde vystupuje na povrch aj podložie sa vyskytujú aj typické pasienkové biotopy – **Tr8 – Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte.** (č.p. 7228, 7199, 7266). Vzhľadom k absencii pasenia v týchto miestach dochádza k pomalej degradácii týchto biotopov prirodzenou sukcesiou. Na mimoriadne exponovaných miestach sú tieto biotopy kombinované aj s biotopmi skalnými – **Sk2 – Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou.** (č.p. 7199, 7266). Na týchto miestach je však sukcesia veľmi pomalá a je predpoklad, že tieto biotopy nie sú ohrozené.

Severne od vodnej nádrže na rozmedzí biotopov Lk1 a Tr8 sme zaznamenali aj výskyt viacerých ohrozených druhov rastlín ako sú **ľalia cibuľkonosná (*Lilium bulbiferum*)** (č.p. 7228) a **mečík strechovitý (*Gladiolus imbricatus*)** (č.p.7228, 7226, 7239/2). Na vlhkejších častiach biotopu Lk1 severozápadne od VN Červená studňa na jar kvitnú aj **šafранy spišské (*Crocus discolor*)** (č.p.7226, 7227). Vzhľadom k tomu, že obnovenie

pasenia v týchto lokalitách je v súčasných podmienkach nerealizovateľné, je potrebné sa snažiť v spolupráci s užívateľmi lúk a pasienkov dohodnúť na pravidelnom kosení týchto biotopov v optimálnom termíne z hľadiska zachovania ohrozených druhov a vhodným environmentálnym spôsobom. Dlho nepasené a nekosené okraje lúk je vhodné minimálne kosiť, ak nie je možné obnoviť pasenie.

2.3.5. lesné biotopy v okolí VN Červená studňa

Lesy v okolí VN Červená studňa sú zvyčajne rôznorodé lesy zložené drevín, ktoré majú rôzny pôvod. Vo väčšine prípadov sa jedná o mladšie lesy založené umelou výsadbou, ale v posledných rokoch sa necháva väčší priestor aj pre prirodzenú obnovu. Z hľadiska účelu ide zväčša o lesy osobitného určenia s funkciou prímestských lesov určených na rekreačné účely. K prekategORIZOVANIU na tento účel došlo len v posledných rokoch a väčšina lesných porastov ešte nie prispôsobená tomuto účelu. Vzácnejší typ lesného biotopu sme zaznamenali len severovýchodne od VN Červená studňa v priestore medzi cestami vedúcimi do Hodruše a Vyhní. Ide o biotop – **Ls1.4 – Horské jelšové lesy**, (č.p.7235), ktorý sa vyskytuje v prameniskovej oblasti a v oblasti horného toku Vyhnianskeho potoka, ktorý sa vlieva do vodnej nádrže Rozgrund. Územie biotopu sa tiež nachádza v pásme hygienickej ochrany vôd. Biotop je do istej miery narušený bývalými hospodárskymi zásahmi a výsadbami stanovištné nevhodných drevín. Pri ďalšom obhospodarovaní odporúčame posilniť jelšový porast na úkor nepôvodných ekologicky nestabilných drevín.

Aj pri ostatných zásahoch navrhujeme posilňovať ekologickú stabilitu lesných porastov posilňovaním pôvodných druhov drevín a elimináciou nepôvodných druhov. Zvláštnu pozornosť si vyžaduje obhospodarovanie jedli bielej (*Abies alba*).

Lesy s rekreačnou funkciou postupnými primeranými spôsobmi obhospodarovania rozvoľniť a tak prispôsobiť na ich rekreačné využívanie.

Osobitnú pozornosť je potrebné tiež venovať infraštruktúrnym prvkom v lesoch, ktoré sa môžu využívať pre rekreačné účely.

Aktivity poľovníctva je potrebné zosúladiť s rekreačným využívaním lesov a lúk.

V území sa vyskytujú aj chránené, vzácne a ohrozené živočíšne druhy, ale ich detailnejší prieskum nebol zatiaľ realizovaný.

V riešenom území nie sú požiadavky na demolácie. Rúbanie narastenej zelene sa zrealizuje v rámci vodnej plochy jazera, návodnej a vzdušnej strany hrádze po odbornom posúdení projektanta vodného diela. Záber lesného pôdného fondu sa neplánuje. Záber poľnohospodárskeho fondu sa plánuje pre potreby parkoviska a autobusových zastávok. Presný rozsah záberu sa určí podľa ďalších plánovaných stupňov projektovej dokumentácie (PD pre SP, RP)

2.3.6. Starostlivosť o životné prostredie

Pri realizácii aktivít zámerov je nevyhnutné zohľadňovať špecifické nároky ochrany prvkov krajiny (fauny a flóry) s cieľom zachovať hodnoty biodiverzity územia. V ďalších stupňoch projektovej dokumentácie všetkých stavebných a iných plánovaných objektov zahrnúť spoluprácu s odborníkom na túto problematiku. Súčasťou ďalších stupňov projektovej dokumentácie musí byť podrobný plán starostlivosti o územie.

Po realizácii aktivít je potrebné dodržiavať úlohy stanovené v pláne starostlivosti o územie. Spolupráca subjektov územia bude riešená zmluvnou formou.